

**Inatsisartut taakkulu allaffissornikkut immikkoortuisa illussaannik nappaanissamut
Siulittaasoqarfiup pilersaarussiaanut Inatsisartut tapersiinissaannut
aalajangiiffigisassatut siunnersuut.
(Inatsisartut Siulittaasoqarfianit saqqummiunneqartoq)**

pillugu

Suleriaatsimut Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliap suliarinninnerani peqataapput:

Inatsisartunut ilaasortaq Lars-Emil Johansen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqtigiit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Ane Hansen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Finn Karlsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Kristian Jeremiassen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Gerhardt Petersen, Atassut
Inatsisartunut ilaasortaq Jens B. Frederiksen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Randi Broberg, Partii Inuit
Inatsisartunut ilaasortaq Juliane Henningsen, Inuit Ataqtigiit, sinniisoq
Inatsisartunut ilaasortaq Michael Rosing, Demokraatit, sinniisoq

Siunnersuut ulloq 7. november 2013 Inatsisartuni siullermeerpeqarnermini Suleriaatsimut Ataatsimiititaliamut oqaluusereqqitassatut innersuussutigineqarpoq. Isumaliutissiissutikkut matumuuna Inatsisartut aalajangiinissaannut tunngavissianut ilassutini itisiliissutinilu ataatsimiititaliap saqqummiuppai.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Inatsisartut Siulittaasoqarfiat Inatsisartut illutassaannik nutaamik sanaartornissamik suliniummik aallartitsisimavoq. Inatsisartoqarfissaq nutaaq aallaavittut Inatsisartunit, Inatsisartut Allattoqarfiannit aamma naalakkersuinikkut suliniaqatigiiffinit Inatsisartuni sinniisuutitaqartunit taakkulu allaffeqarfiinit atorneqartussaavoq.

Inatsisartoqarfissap nutaap sumi inissisimanissaa, ilusissaa angissusissaalu inaarutaasumik suli aalajangiiffigineqanngillat. Taamaalillunilu siunnersuut tunngaviusumik aalajangiinissatut, kiisalu inatsisartoqarfissamik nutaamik sananissamut pilersaarutip naammassineqarnissaanut siunnersuummilu suliaasaq eqqarsaatigalugu aningaasatigullu killiliussat allaaserineqartut iluanni taamatut sanaartornissamut pisariaqartunik isumaqatigiissuteqarnissamut piginnaatitsissutitut, iluseqarpoq.

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnerat

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani paasinarpoq siunnersuutikkut siunertarineqartut iliuussissallu Naalakkersuisunit partiinillu tamanit, Demokraatit eqqaassanngikkaanni, nalinginnaasumik tapersorneqartut. Inatsisartulli ataatsimiittarfiata mikivallaalersimanera Demokraatit isumaqatigaat, siunnersuutigalugu ajornartorsiut tamanna iluarsineqarsinnaasoq Inatsisartunut ilaasortat 25-inut ikilineqarnerisigut.

Tusarniaanermi akissutit

Ataatsimiititaliaq paasitinneqarpoq taamanikkut siunnersuusiornermut atatillugu atortussat suliarineqarsimasut tamatumunnga naatsumik qulliunerusumik nassuiaat naalakkersuinikkut suliniaqatigiiffinnut Inatsisartuni ilaasortaataqartunut ulloq 22. juni 2013 tusarniaatigineqarsimasoq, qinnuigalugit kingusinnerpaamik ulloq 29. juli 2013 akissuteqaqqullugit. Siumut aamma Inuit Ataqtigiit tusarniaanermut akissuteqarput, siunnersuut isumaqatigalugu.

Partiit allat tusarniaanermut akissuteqanngillat, taamaattumillu siunnersuuteqartup, tusarniaanermi pissusiusartutut, tunngavissaritissimalugu, pilersaarutit aamma partiinit allanit, tusarniaanermi akissuteqanngitsunit, tapersorneqartut.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

BOT aamma OPP

Siulittaasoqarfiup siunnersuutigaa sanaartortitseriaaseq BOT malillugu sanaartortitsisoqasasooq. BOT isumaqarpoq Build-Operate-Transfer, taanna malillugu sanaartortup sanaartugaq akilerneqarnissaata tungaanut ingerlattarlugu, taamaalereerpallu sanaatitsimut tunniuttarlugu. Taamatut periaaseqarluni sanaartortitsinissami aalajangersimasumi immikkuualuttut eqqarsaatigalugit Suleriaatsimut ataatsimiititaliap aalajangiiffigisassatut siunnersuummi ilanngussami A-mi, immikkoortumi 2-mi sukumiinerusumik allaaserineqarnera innersuusutigissavaa. Taamatuttaaq periaaseq taanna isumaliutissiisummi matumani aningaasatigut kingunerisassat pillugit immikkoortumi sukumiinerusumik eqqartorneqarpoq.

Taamatut suleqatigeeriaaseq aaqqissuuseriaaserlu pisortat namminersortullu suleqatigeeriaasiinut, offentligt-private partnerskaber (OPP), akuerisanut ilaavoq. Suleqatigiilluni peqatigeeriaatsit taamaattut suli annertunerusumik nunatsinni atorneqarneq ajorput, erseqqilluinartumilli taamatut suleqatigeeriaatsit Danmarkimi atorneqaleriartuinnarlutik. Naalagaaffiup

Sanaartugaatinik Aqutsisoqarfiata Statens Bygningsstyrelse taamaalilluni pisortat sanaartugassaataanni tamani 100 mio. kr. sinnerlugit akeqartussani tamani OPP ator neqarnissaata nalilersorneqartarnissaa kaammattuutigisimavaa. Sanaartugaatinik Aqutsisoqarfiup periaaseq tamatumalu iluaqutissartai nittartakkamini ima allaaserai:

”OPP aaqqissuusseriaasiuvoq pisortat sanaartugassaataannik naammassininniarnermut ator neqartartoq.

OPP-mi qitiusoq tassaavoq pisortat sanaartugassap aalajangersimasup suliarineqarnissaanuinnaangitsoq, kisiannili aamma sanaartukkap ingerlannissaannut, namminersortunik pilersuisussarsior tarnerat. Namminersortut peqataasut taamaalillutik sanaartorneq kisiat akisussaaffiginagu, kisianni aamma tamatuma aserfallatsaaliineq ingerlatsinermilu suliasat akisussaaffigisarpaat. Taamaattumik aamma taamatut sanaartortitsinermi pisortat namminersortunut annerusumik sanaartornerup qanoq ingerlanneqarnissaanut piunasaqaateqarnerunatik sanaartukkap qanoq atuunnissaanut piunasaqaateqarnerusarput, taamaalilluni taakku annertunerusumik periarfissaqartinneqartarlutik nalinginnaasumik sanaartornernut sanilliullugu. OPP tunngavigalugu sanaartortussap nammineq tassa aalajangertussaavaa sanaartukkat kissaatigineqartutut isumaqatigiissutigineqarsimasunut atorsinnaanissaa, taamatullu aamma sanaartornerup naammassineqarnerata kingorna qanoq ingerlanneqarlunilu aserfallatsaalisooqartassanersoq. Tamatuma sanaartortitsisumut orniginarnerulersittarpa u ngasissumut atasinnaasunik aaqqiissuteqartoqartarsinnaanera aallaqqaataaniillu suliasap eqqortumik naammassinissaa.

Sanaartukkami OPP naapertorlugu suliarineqartumi ilaatigut aningaasalersuineq, pilersitsineq aamma ingerlaavartumik ingerlatsineq aserfallatsaaliinerlu ataatsimut eqqarsaatigineqartarput suliniummut ataatsimut neqeroorteqarnermi. Aningaasaliinerit pingarnerit namminersortumit ingerlanneqartarput, illuatungaanilu pisortat suliamut ingerlaavartumik akilersuisarlutik, nalinginnaasumik piffissap siviisuup ingerlanerani – ass. ukiuniit quliniit 30-nut.

OPP-p ator neqarneratigut qaangerniagassaq qitiusoq tassaavoq illuatungeriit tamagimmik sungiusimasaminnit allatut inissimalernertik sungiunniartussaammassuk. Pisortat inniminniisutut taamaallaat pissusilersortussaapput, namminersortullu sanaartortitsisunertik sungiunniartussaavaat, tamatumalu malitsigisaanik akisussaaffiup tigusissaa.”¹

Tassani aamma takuneqarsinnaavoq Danmarkimi OPP naapeertorlugu suliniutit assigiingitsut ator neqalereersimasut imaluunniit piffissami aggersumi ator neqalernissaat naatsorsuutigineqarluni, tamakkununnga ilaallutik eqqartuussiviit arlallit, Naalagaaffiup allagaa taanik toqqorsivissuaq Rigsarkivet, Nuna tamakkerlugu allagaatinik toqqorsivissuaq Landsarkivet il.il. Periaaseq qulequttami ”Naammassisaqarnerunissamut aqqutissaq”-mi allaaserineqarpoq, tassalu pisortat sullissinerisa naammassisaqarfiunerusut, aningaasartuutitut sanilliullugu naammassisaqarfiunerpaamik sullissinermik qaffasissumik pitsaassusilimmik, qulliu-

¹ <http://www.bygst.dk/viden-om/samarbejds-og-organisationsformer/offentligt-privat-partnerskab/>

nerusumik anguniakkap angunissaanut naalackersuisut sakkussaasa ilaattut isigineqarluni.

Periaatsip (suli annertunerusumik) nunatsinni atorreqarsinnaannginneranut erseqqissunik pissutissaqarsorinanngilaq, peqatigitilluguli oqaatigineqassalluni periaatsimi oqaatigineqartut piumasarineqarmat illuatungeriit pisarnermit allatut akunnerminni pissusilersorsinnaanissaat. Ataatsimiititaliap tatigaa nunatsinni sanaartormermik siunnersuisarnermillu ingerlataqartut tamatuminnga naammassinnissinnaassasut, tamannalu tunngavigalugu pissutissaqavissorinagu Inatsisartut iluaqutissanut periaatsip nassatarisassaanut mattutissallugit.

Inatsisartoqarfissap nutaap sananeqarnissaanut qulliunerusumik aningaasatigut pingaarner-siuneq

Inatsisartuni oqallinnermi inuiaqatigiinni pisuussutinik agguaaqatigiinnermit isigalugu pineqartutut siunertamut aningaasaliinissaq naapertuunnersoq arlalinnit apeqqutigineqarpoq.

Suleriaatsimut Ataatsimiititaliap tamatumunnga atatillugu oqaatigissavaa suliassanut matumunnga aningaasaliinissap naapertuunneranik naalackersuinikkut isumaliutit pisortat sanaartortitsinerinut annertuunut allanut, ass. Ilimmarfimmut, atatillugu taamaaqataanik isumaliutit tunngaviusumik assigiinngissuteqanngimmata. Ataatsimiititaliap taamatut eqqarsateqarsinnaaneq paasilluarsinnaavaa. Pisortanit sullinneqarnernut sanaartornernullu pisortanit tapersorsorneqartunut piumasaqaatit kissaatillu annertusiartornerisa nalaanni taamatut eqqarsartoqarsinnaanera pissusissamisoorlunilu naatsorsuutigineqarsinnaavoq. Taamaattorli ataatsimiititaliap ilanngullugu oqaatigisariaqarpaa sanaartornissamik matumani siunnersuutigineqartup pisortat sanaartugassatigut nutarterinissatigullu suliassaataannut allanut toqqaannartumik sunniutigisinnaasai annikillisarnerneqarsimammata aningaasalersueriaatsikkut siunnersuummi taaneqartukkut. Taamaalluni aningaasalersueriaaseq siunnersuummi allaaserineqartoq peqataassaaq sanaartormermut pineqartumut akiliutit naatsorsuutigineqartumik ukiunut 20-30-nut siammarneqarnerinut, taamalu sanaartormerup aningaasanut inatsisaartuni ukiumoortumik sanaartugassanut killiliussanut sunniutigisinnaasai killilerneqarsinnaallutik.

Soorunami ilumoorpoq Illuut A/S aqqutigalugu pigisamik aalaakkaasumik qularnaveeqqusiussilluni taarsigassarsinneqarnikkut sanaartormerup aningaasalersorneqarnerata ukiunut 20-30-nut siammarneqarnera, ingerlaavartumik ernianut aningaasartuutit pissutigalugit ataatsimut isigalugu akisunerusussaammat, nalinginnaasumik aningaasanut inatsit aqqutigalugu sanaartormermut aningaasaliissutikkut sanaartormerup tamarmiusup sanaartorneq aallartitsinnagu akilerneqarneranut sanilliullugu. Pisarnertulli aningaasalersueriaaseq taamaattoq ukiuni pineqartuni atorreqassagaluarpat tamanna aningaasanut inatsimmi sanaartugassanut ani-ngaasaliissutinut naalackersuinikkut kissaatigineqartut pitarlugit sunniuteqartussaassaaq, taamaaliornikkummi naalackersuinikkut pingaartitat allat, assersuutigalugu pisortat inissiaataanni attartortittakkanni oqummik akiuniarnerit, malunnartumik killilerneqartariaqalissagaluarmata.

Peqatigitillugu oqaatigineqartariaqarpoq sanaartornissamut BOT atorlugu periaasissaq siunnersuutigineqartoq tunngavimmigut piukkarnerrummat Inatsisartut aningaasaliissutigineqartut atorlugit pitsaassutsimik qaffasinnerusumik pissarsineranut, peqatigitillugugu ajutooriataar-nissaq annikinnerussalluni, namminersortut sanaartortussat piffissamut sanaartorfiusumut aningaasatigut akisussaaffik tigummiartussaammassuk². Peqatigitillugu namminersortut suliamut peqataasussat erseqqilluinnartumik pissutissaqassapput ungasinnerusooq isigalugu sanaartornerup, ingerlatsinerup, aserfallatsaaliinerup nukissamillu atuinerup ataatsimut eqqarsaatiginissaannut, tassami namminersortut peqataasut sanaartukkap Inatsisartunut tunniunneqarnissaata tungaanut sanaartukkamik piginnittuussammata.

Ataatsimiititaliap naatsorsuutigisariaqarpaa Aantuukasimmi allaffeqarfissuup, qitiusumik allaffeqarfiata ilarujussuanit ullumikkut atorineqartup, pisiniarinqarnissaanik aalajangiiniarnermi taamatut nalilersuinerit aamma tunngavigineqarsimassasut. Tunngavissat pigineqartut tunnga-vigalugit allatut naliliinissamut ataatsimiititaliap pissutissaqarsorinngilaq.

Sanaartorfissaq illuutillu atuuttut

Ataatsimiititaliap paasivaa Inatsisartoqarfissaq nutaaq ullumikkut Inatsisartut allaffeqarfiata inissisimaffigisaani sananeqarnissaa eqqarsaatigineqanngitsoq. Ataatsimiititaliap ilisimavaa illoqarfimmi inissiiviusinnaasut assigiinngitsut isumaliutigineqartut, tamakkulu pillugit kommunimik oqaloqateqartarnissaq naatsorsuutigineqartoq. Suliniutip iluatsinnissaanut tamanna annertuumik pingaarutilittut ataatsimiititaliap isigaa, oqaloqateqartarnissallu taakku siuar-sarneqarnissaat kaammattuutigissallugu.

Ataatsimiititaliap tamatuma saniatigut paasivaa Inatsisartoqarfissap nutaap atulernerata kingorna illuutit maanna Inatsisartunit taakkulu allaffissornikkut immikkoortunit atorineqartut siunissami atorineqarnissaat pillugu aalajangiisoqarsimanngitsoq.

Aallaavittut naatsorsuutigineqarpoq illuutit pineqartut Naalakkersuisunut uterterinneqassasut, tamatumalu kingorna taakku siunissami atorineqarnissaat pillugu sukumiinerusumik aalajangiillutik.

Ataatsimiititaliap taamaalilluni naatsorsuutigilluinnarpaa Naalakkersuisut suliassaqarfinnik Danmarkimit nunatsinnut nussueqqinnissamut, taamatullu aamma aatsitassanut tunngatillugu iluaquteqarniarnermik aqutsinerup ineriartorneranut, atatillugu qitiusumik allaffeqarfiup qanigisaani allaffinnik amerlanerusunik pisariaqartitsileriartornissaq naatsorsuutigineqartoq peqatigalugu qitiusumik allaffeqarfiup ilaani pisoqqami illuutit ullumikkut Inatsisartunit Naalakkersuisullu allaffeqarfiinit atorineqartut ilaasa isaterneqarnissaat aalajangerumaaraat, tassani illutit allaffittut atorineqaannassappata naatsorsuutigisariaqarmat annertuumik

² Tamatumunnga atatillugu Illuut A/S, pisortanit pigineqaraluarluni, ingerlatseqatigiiffittut aaqqissuusaa-nini pissutigalugu tamatumunnga atatillugu namminersorluni ingerlatsisusut isigineqarsinnaavoq.

nutarterisoqarluni iluarsaassisoqartariaqarnissaa, ilisimaneqartutullu tamanna siusinnerusukulli nalilerneqareerluni ungasinnerusoq isigalugu akisunerusussatut taamaaqataanik anner-tutigisunik nalinginnaasumik allaffeqarfiliormut sanilliullugu.

Ataatsimiititaliap tamatumunnga atatillugu malugeqqussavaa qitiusumik allaffeqarfimmi illuutit immikkortut ataasiakkaat ingerlaavartumik annikitsukkuutaarlugit sanaartorneqar-tarsimammata. Taamaalillunilu paasinnineq imaalluni allaffeqarfissuup immikkoortuisa ilaat isaterneqarsinnaasat immikkoortunut allanut ajoqutaanngitsumik.

Allanngortisisinnaanermut periarfissat

Isummernissamut tunngavissiaq manna Inatsisartunit akuerineqarpat Suleriaatsimut Ataatsi-miititaliap naatsorsuutigaa suliniutip naammassineqarnissaanut 3. mio. kr.-inik ilassutitut ani-ngaasaliissuteqarnissamik qinnuteqaammik tigusaqarnissani.

Ataatsimiititaliap paasivaa immikkut neqerooruteqartitseriaasissaq aningaasalersuinissarlu pillugit soorunami suli pituttuisumik isumaqatigiissuteqartoqarsimanngitsoq. Tamanna tun-gavigalugu ataatsimiititaliap pissutissaqarsoraa oqaatigissallugu, Siulittaasoqarfik kiffaan-gissuseqartariaqarmat aamma periaatsinik allanik aalajangiiffigisassatut siunnersuummi taaneqanngitsunik tooqqaanissaminut, suliap ingerlanerani tamanna pissusissamisoornerusoq paasinarsissagalarpat.

Ataatsimiititaliap tamatumani immikkut eqqarsaatigaa titartaasartunik unammisitsiitigaluni sanaartornerup ingerlannissaanut neqerooruteqartitsilluni suliassap ataatsimut neqeroorfigitin-neqarnissaanik pilersaaruteqarneq. Ataatsimiititaliap taamatut neqerooruteqartitsinerup ilua-qtissartaqarneranik Siulittaasoqarfiup naliliinera isumaqatigaa. Ataatsimiititaliarli peqatigi-tillugu isumaqarpoq kissaatiginarmat sanaartornerup ingerlanneqarnissaanut ingerlatsisin-naasunit suli amerlanerusunit neqeroortoqarsinnaanissaa. Taamaattumik neqeroortitseriaaseq ator-neqartussatut pilersaarutigineqartoq sanaartornerup ingerlanneqarnissaanut neqe-roor-utitik ikittuinnarnik allatigulluunniit ator-neqarsinnaanngitsunik tigusaqarfugaluarpat, taava Siulittaasoqarfiup isumaliutigisariaqarpaa neqeroortitseriaaseq alla atorlugu nutaamik suliari-umannittussarsiuussinissani, ass. nalinginnaasumik aallaqqaammut illussanik titartaasartunik unammisitseriaarluni kingorna sanaartorsinnaasunik neqeroortitsilluni.

Ataatsimiititaliap tamatuma saniatigut paasivaa sanaartukkap annertussusissaata erseqqinne-rusumik aalajangersarneqarnissaa siunertaralugu suli pisariaqartitsinermik sulinermillu nali-lersueqqissaarnivimmik suli suliaqartoqarsimanngitsoq. Taamaalilluni suli ersersinneqanngi-laq sanaartorneq qanoq annertutigissanersoq. Ataatsimiititaliap maluginiarpaa massakkumut naliliigallar-neq 3500 kvadrameteriusoq, Siulittaasoqarfik periarfissaqarusummat 5000 kvadratmeter tikillugu sanaartornissamut, tamanna pissusissamisoornerussasoq paasinarsis-sagalarpat. Sanaartukkap annertussusissaa kiisalu tamatumunnga atatillugu pissutsit assi-ginngitsut taamatullu aamma Inatsisartoqarfittaassamut atatillugu sanaartukkat atasussat

erseqqinnerusumik qulaajarneqanngimmata, soorunami sanaartornerup tamarmiusumik akissaa missingiinerugallaaannarpqo. Ataatsimiititaliap tamanna isumaliutissiisummik immikkoortumi tullermi sukumiinerusumik sammissavaa.

Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut manna Inatsisartunit akuerineqarpat aalajangiiffigisassatut siunnersuummi tamanna pillugu oqaatigineqartut naapertorlugit Suleriaatsimut Ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa 3 mio. kr.-inik ilassutitut aningaasaliissuteqarnissaanik qinnuteqaammik tigusaqarnissani. Aningaasat taakku misissueqqaarnernut, atuisut kissaataannik pissusilersortarnerinillu nalunaarsuinermut, isumannaallisaanermut piumasaaqat aalajangersarnerqarnerinut, sanaartornissap allaaserineqarneranut, sanaartortitsisussap pilersaarusiorderanut sanaartornissallu qanoq akeqarnissaata missingerneqarnissaata naammassineqarnissaanut atorineqassapput.

Siunnersuummut atatillugu ilanngussani takuneqarsinnaavoq Siulittaasoqarfiup pingaartisimagaana sanaartornissamik pilersaarutip matumaa aallaqqaammulli annikingaagaannginnissaa. Tamanna tunngavigalugu kvadratmeterit annerpaaffigisassaattut pilersaarutaagallartut suliniutip pileriartuaarnerani annertusisinneqarsimapput. Taamaalilluni takuneqarsinnaavoq suliap massakkumut killinnerani suliniut 3000 aamma 5000 kvadratmeterit akornanni annertussuseqartussa 95 190 mio. kr.-illu akornanni akeqarsinnaasoq eqqarsaatigineqartoq, peqatigitilluguli ilanngullugu oqaatigineqarluni sanaartukkap annertussusissap appasinnerup eqqaaniinnissaa naatsorsuutigineqarnerusoq.

Oqaatigineqareersutut sanaartorneq BOT-mik periaaseqarneq malillugu ingerlanneqartussaavoq. Tamanna isumaqarpoq Siulittaasoqarfik sanaartornermik ingerlatsisussamik namminersortumik – Illuuteqarnermik aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffik Illuut A/S – Inatsisartoqarfissap nutaap suleriarineqarnissaanut isumaqatigiissuteqassasoq. Sanaartortut sanaartornerup aningaasalersorneqarnera nammineq isumagissavaa, Inatsisartoqarfissaq nutaappapparlugi, tamatumalu kingorna Inatsisartunut attartortillugu piffissamut attartorfiusumut allanngortinneqarsinnaanngitsumut sukumiinerusumik isumaqatigiissuteqarnikkut.

Assersuutitut aalajangiiffigisassatut siunnersuummi taaneqarpoq sanaartugaq 3500 kvadratmeterinik annertussusilik eqqarsaatigalugu ukiumut attartornermut 10,5 aamma 12,5 mio. kr. naatsorsuutigineqartut.

Piffissaq attartorfiusoq allanngortinneqarsinnaanngitsoq naappat sanaartugaq akeqanngitsumik pisortanut pigisassanngortinneqassaaq.

Naalackersuisut akissuteqaamminni aningaasartuutissat sukumiinerusumik misissuataarsimaavaat, tamatumunngalu atatillugu missingerlugi sanaartornermut aningaasartuutit sanaartornermilu atortussat toqqarneqartut apequtaatillugit Inatsisartoqarfimmik nutaamik 3000

aamma 5000 kvadrameter akornanni angissusilimmik sanaartornermut atatillugu ukiumoor-tumik aningaasartuutit 8,8 aamma 16,7 mio. kr. akornanniissasut, taakkunungalu ingerlatsi-nermut aserfallatsaaliinermullu aningaasartuutit ilanngunneqassallutik.

Aningaasartuutit taakku sanaartukkap Namminersorlutik Oqartussanit pigineqalernissaata tungaanut aalajangersimasuususaapput, tamatumalu kingorna taamaallaat ingerlatsinermut aserfallatsaaliinermullu aningaasaatuuteqartoqartassalluni.

Ataatsimiititaliap peqatigitillugu oqaatigissavaa aalajangiiffigisassatut siunnersuutip matuma akuerineqarneratigut Siulittaasoqarfik piginnaatinneqassammat suliniutip ingerlateqqinneqar-nissaanut aamma – ilassutitut aningaasaliissutit eqqartorneqartut aningaasaliissutigine-qareerpata – Inatsisartut illutassaata nutaap sananeqarnissaanut isumatigiissutaasariaqartunik tamanik isumaqatigiissuteqarnissamut. Taamaalilluni suliniut pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuutininik allanik Inatsisartunut saqqummiussisoqartussaangilaq. Ataatsimiititaliap naatsorsuutigilluinnarpaa tamakkiisumillu qularutiginagu Siulittaasoqarfiup piginnaatitsissut tamanna akisussaassuseqartumik atorumaaraa, immikkut ilisarnaatilimmik sanaartornissamik kissaateqarneq tamatumunnga atatillugu aningaasartuutininut naapertuuteqqullugu.

Tamatumunnga nangissutitut Suleriaatsimut Ataatsimiititaliap kissaatigaa suliniummut siunnersuut inaarutaasoq ataatsimiititaliamut saqqummiunneqaqqaassasoq sanaartornerup aallartinneqarnissaanik Siulittaasoqarfik inaarutaasumik isumaqatigiissuteqartinnagu.

Suleriaatsimut Ataatsimiititaliap taamatutaaq oqaatigisariaqarpaa suliniut eqqarsaatigalugu aningaasartassai tamarmiusut suli inaarutaasumik allaaserineqarsimanngimmata. Ataatsimii-titaliap paasivaa 3 mio. kr.-itut ilassutitut aningaasaliissutissatut eqqartorneqartut ilaatigut siunertamut tamatumunnga atorneqarumaartut. Ataatsimiititaliap tamanna pisusissamisoor-tutut isigaa.

Ataatsimiititaliali taamaattoq aamma kissaatiginartippaa isumaliutissiisummi matumani nutarteriinnarsinnaanermut sanilliullugu Inatsisartoqarfissamik nutaamik sanaartornerup ani-ngaasaqarnikkut kingunerisassaasa erseqqissarneqassasoq.

Tamatumunnga atatillugu aallaqqaasiutigalugu oqaatigineqassaaq isumaliutissuummi allami aamma taaneqartutut naatsorsuutigineqarmat illuutit ullumi Inatsisartunit atorneqartut, tassa qitiusumik allaffeqarfimmi illorsuit F, G aamma L-ip affaa Inatsisartoqarfissap nutaap atuuti-lerneranut atatillugu Naalakkersuisunut utertinneqartussaammata. Ataatsimiititaliap pisinnaa-titaaffiata avataaniippoq aalajangissallugu tamatuma kingorna sanaartukkat Naalakkersuisut sunut atorniarneraat ingitserneqassanersulluunniit, ataatsimiititaliallu ilisimasai malillugu taamatutaaq Naalakkersuisut aamma apeqqut tamanna pillugu aalajangiinikuunngillat.

Inatsisartut ullumikkut illorsuit attartornerinut akiliuteqarneq ajorput killiliinnarmillu aserfallatsaaliineqarlutik aningaasanut inatsisini ukiumoortuni aningaasaliissutikkut, taamaattu-millu tamatuma malitsigisaanik taakku eqqarsaatigalugit aserfallatsaaliineq annertuumik kinguaattoorfiusimalluni.³

Soorunami erseqqilluinnaraluarpoq taamatut ingerlasoqaannarnissaa illuutillu aserfallakki-arternerat ilutigalugu aserfallatsaaliinissamik pisariaqartitsinerup anneruleriarternera qanin-nerusiq isigalugu Inatsisartunut akikinnerpaajusussaagaluartoq. Taamaaliornikkulli ullumik-kut illorsuit eqqarsaatigalugit unammillerniagassat atuuttut iluarsineqarnaviangillat, pissu-siviusullu qiviraanni tamanna nammineq pigisami ingerlaavartumik taarsigassarsinertut oqaatigisariaqarnerulluni. Aningaasaqarniarnikkut taamatut pissusilersorneq killormut sipaar-niuteqarnertut taaneqartarpoq. Tamannalu tassa ukiorpassuannngortuni ingerlatsinermi tunnga-viusimavoq, piffissalli ingerlanerani naalakkersuinikkut nassuerutigineqariartorluni taamatut iliuuseqanngiinnarneq akisussaassuseqannginnerusiq, tassami taamaaliornikkut sanaartugaa-tini annertuumik aserfallatsaaliinissaraluit eqqarsaatigalugit taakku katersorlutik kinguar-titerneqaannartarmata.

Akisussaassuseqartumik aaqqiissuteqarnissaq kissaatigineqarpat taamaalilluni apeqqutaagin-alerpoq tamakkiisumik nutarterineq nutaamilluunniit sananissaq arlaat toqqarusunne-qarnersiq. Tamatumani naalakkersuinikkut qaangerniagassaq tassaavoq nalilissallugu *qaqugu* taamatut aalajangernissaq piffissanngornersiq – unaanngitsiq taamatut aalajangiisoqassanersiq.

Inatsisartut illutaasa nutarternerinut Inatsisartoqarfissamillu nutaamik sanaartornermut ani-ngaasartuutissat assigiinngissutaat ataanisut takussutissiorneqarsinnaapput. Akit tassani taaneqartut missingersuutit C-t aamma B-t suliarineqarnerini aatsaat inaarutaasumik uppernarsivinneqarsinnaapput.

Inatsisartut ullumikkut kvadratmeterinik 2200-nik atugassaqartinneqarnerannik (illorsuarmi L quleriit aappaat ilanngullugu) naliliineq ataani kisitsisini aallaavigineqarpoq.

Kvadratmeterinik taamaqataanik **nutaamik sanaartornissamut** aningaasartuutissat ima missingerneqarsinnaapput:

³ Aningaasanut inatsimmi konto pingaarneq 20.30.11 Namminersorlutik Oqartussat illuutaannik aserfallatsaali-ineq innersuussutigineqarpoq. Aningaasaliissutini illorsuit Inatsisartunit atorneqartut kisimik pineqanngillat, taamatullu aamma immikkut naatsorsuusiortoqarsimanani taakku ilaat qanoq annertutigisut illorsuarnut Inatsisartut atugaannut atorneqartarnersut.

**2200 m2-inik nutaamik
sanaartorneq****kr. m2-mut**

Sanaartornissamut pilersaarut, piareersarneqarnera, siunnersuisartut, siunnersortut:	3.100
Suliassat tamarmik:	21.000
Atortut pequtillu:	3.250
Pinnersarnera il.il.	2.250
Katillugit	29.600
Sillimmatit aningaasartuutillu naatsorsuutiginnngisat	2.960
Tamaasa	32.560
Nutaamik sanaartornermi aningaasartuutissat tamarmiusut	71.632.000

Aserfallatsaaliinermut pisariaqartumut ukiumoortumik
aningaasartuutit (2 pct):

1.432.640

Kvadratmeterit taama annertutigisut **nutarterneqarnissaannut** aningaasartuutissat ima
missingerneqarsinnaapput:

2200 m2-inik nutarterineq

Sanaartornissamut pilersaarut, piareersarneqarnera, siunnersuisartut, siunnersortut:	3.100
Suliassat tamarmik:	15.500
Atortut pequtillu:	2.750
Pinnersarnera il.il.	2.250
Katillugit	23.600
Sillimmatit aningaasartuutillu naatsorsuutiginnngisat (10 pct)	2.360
Tamaasa	25.960

2200 m2 nutarterneqarnerinut aki
tamarmiusoq

57.112.000

Ininik 2200 m2-nik piffissami ukiuni marlunni
attartorneq:

Ukiunut kvadratmeterimik attartorneq missingerlugu:	1700	6.800.000
--	------	-----------

Ukiuni marlunni sulinermi

naammassisaqarsinnaassuseq annaaneqartoq ullut

napparsimaffiusut ilanngullugit

INA+LABU-mi ukiumut akissarsiat 2

%-ii	44,5 mio.	1.780.000
------	-----------	-----------

**Nutarterinermi aningaasartuutit
tamarmiusut:**

65.692.000

Aserfallatsaaliinermut ukiumut
aningaasartuutit (4 pct)

2.284.480

Nutaamik sanaartornerup
nutarterinerullu assigiinngissutaat

5.940.000

Ukiunut aserfallatsaaliinermut
aningaasartuutit assigiinngissutaat

851.840

Qulaani takuneqarsinnaasutut suut tamaasa eqqarsaatigalugit nutarterisoqaannarpat sipaarutissat 5.940.000 kr.-iupput. Kisiannili sanaartukkap nutartikkap aserfallatsaalineqarneranut aningaasartuutit sanaartukkap nutaap aserfallatsaalineqarneranut aningaasartuutinit qaffasinernerussapput, tassami nutartikkap ukiumut aserfallatsaalineqarnera ukiumut 850.000 kr.-inik akisunerusussamat. Taamaalilluni tassuuna takuneqarsinnaavoq ukiut arfineq-pingasut qaangiutiinnartut nutarterinermut taarsiullugu nutaamik sanaartortoqarpat sipaaruteqartoqalernissaa.

Qulaani allaaserineqartutut nutarteraluni iluarsiissuteqarneq tamatuma saniatigut ullumikkut ajornarsorsiuutinut sanaartukkanut atuuttunut ilisarnaatuusunut aaqqissutaananilu ilaanna-kuusumik aaqqiissutaasussaavoq.

Assersuutigalugu allaffiit pukkipallaarneri pissutigalugit allaffiit silaannaluppallartarnerinik ajornarsorsiuutit nutarteriinnarnikkut iluarsineqarnavianngillat. Tassani nutarteriinnaraluraanni silaannarissarfiit kiassaattillu aqquaat ersiinnartut akuerineqartariaqarput, nalinginnaasumik inatsisartut ataqqinassuseqartutut isigineqartarneranut naapertuutinngitsumik.

Taamatuttaaq nalinginnaasumik inatsisartoqarnermi pisariaqartutut kissaatigineqartut nutaat, soorlu atuagaateqarfeqarnissaq, isumannaallisakkamik qimaaffeqarsinnaanissaq, ataatsimiit-tarfiik annertunerusoq, tusarnaartunut tusagassiorfinnullu periarfissat pitsaanerusut naammassineqarsinnaassanngillat, tassani nutaamik sananani nutarteriinnartoqarpat soorunami kvadrat-meterit tamarmiusut ullumikkut atorneqarsinnaasut amerlinavianngimmata.

Taamatuttaaq nutarterinikkut sanaartukkat ilusaat atorsinnaassusiilu aalajangiisuusumik allanngortinneqarnavianngillat.

Assersuummi qulaani takutinneqartumi nutaamik sanaartorneq nutarterinerlu angeqatigit aallaavigineqarsimapput kisitsisit toqqaannartumik sanilliunneqarsinnaaqqullugit. Ullumikkut sanilliullugu amerlanerusunik periarfissalimmik nutaamik sanaartortoqarpat soorunami pissu-sissamisussaaq kvadratmeterit pisariaqartinneqartut 2200-nit amerlanerussappata, tamannalu sanaartornermut akiusussamut tamarmiusumut sunniuteqassalluni.

Tamatumunnga atatillugu immikkut oqaatigineqassaaq nutaamik sanaartukkami ingerlatsinermut aningaasartuutit illorsuit atuuttut ingerlanneqarnerinut aningaasartuutinit annikin-nerusussaammata, aamma taakku nutarterneqaraluarpataluunniit.

Kisiannili qanoq sukkatigisumik ingerlatsinermut aningaasartuutikinnerunissaq sipaarutin-guvissinnaanersoq aatsaat erseqqinnerusumik naatsorsorneqarsinnaalissaaq siunnersuutip naammassillugu pilersaarusiorneqarneranut sanaartornissallu tamarmiusup inaarutaasumik missingersuusiorneqarneranut atatillugu.

Ataatsimiititaliap naggasiutitut oqaaseqaatai

Ataatsimiititaliap naggasiutigalu pissutissaqartippaa erseqqissallugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut manna tunngaviusumik aalajangiinerusussamat sanaartornissamillu pilersaarutip naammassineqarnissaanut piginnaatitsissutaasussaalluni. Suliassaq tamanna naammassimatinnagu, tamannalu tunngavigalugu sanaartornerup annertussusissaanut aalajangiisoqarsimatinnagu, sanaartortussarsiornerlu tunngavigalugit sanaartornerup ingerlanneqarnissaanut isumaqatigiissuteqartoqarsimatinnagu, sanaartornermut aningaasartuutissat tamarmiusut ilisi-maneqalernaviangillat. Siunnersuummi matumani suliniummut aningaasatigut killiliussat kisimik taaneqarsimapput.

Ataatsimiititaliaq suliassaq pillugu oqallisiginninnini tunngavigalugu tamatuma saniatigut pissutissaqarsoraa ersersissallugu BOT-mik periaaseqarluni sanaartortitsinissaq, tamatigoornerumillu OPP atorlugu aqqissuuseriaatsip atorneqartarnissaa, Siulittaasoqarfimmit kaammattuutigineqartoq tapersensoramiuk. Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq OPP atorlugu aqqissuuseriaaseq pisortat sanaartortitsisarneri suli annertunerusumik atorneqartariaqarualartoq. Ataatsimiititaliap taamatut periaaseqarneq assersuutigalugu atuarfinnik, inissianik, umiarsualivinnik mittarfinnillu sanaartornernut atatillugu piukkunnartutut isigaa. Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut **kaammattuutigaa** periaatsip sanaartugassatut suliniutini aggersuni atorneqartarsinnaanissaa ilanngullugu periarfissatut eqqarsaatigeqqullugu.

Tamatumunnga atatillugu ataatsimiititaliap pingaaruteqartutut isigaa OPP atorlugu aqqissuuseriaaseq sanaartukkap atulivinnissaa eqqarsaatigalugu sanaartornermi peqatigineqartut namminersortut pisussaaffeqarnerata qularnaarneqarnissaanut piukkunnartutut isigineqarmat. Tamanna tunngavigalugu OPP, pisortat namminersortullu peqatigiillutik suleqatigiinnerat, piukkunnartutut isigineqarpoq, ass. ilaatigut Narsami Inuilip allilerneqarneranit misilittakkat tunngavigalugit, pisortat sanaartortitsinerisa ilarpassuini pitsaassutip pisariaqartup qularnaarneqarnissaanut ajornartorsiuterpassuusartut annikillisarneqarnissaannut.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Siumup, Inuit Ataqaigiit, Atassutip Partiillu Inuit aallartitaasa isumaliutissiissummi allassimasutut oqaaseqaateqarlutik siunnersuut taper-serpaat.

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut qulaani taaneqartut tamanna tunngavigalugu siunnersuutip akuerineqarnissaa inassutigaat.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Demokraatit aallartitaata siunnersuut pillugu oqaatigissavaat:

Naalackersuineramik suliaqartut pisariaqartitaannit innuttaasut pisariaqartitaat Demokratinit salliutinneqarput. Nunatsinni naalackersuineramik suliaqartut millionilikkaat pingasunik kisitsisitalit atorlugit sulinerminni pitsaannerusumik atugassaqartinneqalernissaat inuiaqatigiinnit pisariaqartinneqartutut oqaatigineqanngilaq. Aningaasat pitsaannerusumik sumut atorneqarsinnaanerannik assersuummik taasaqassagaanni aningaasarpassuit atuarfinni aserfallassimasuni ilinniartitsisut atuartullu pitsaasumik atugassaqarnissaasa qulakkeernissaanut atorneqarnissaat innuttaasunit orniginartinneqarnerussagunarpoq.

Inatsisartut ataatsimiittarfiannik nutaamik sanaartornissami aki suliassaq Siulittaasoqarfimmit siullermilli saqqummiunneqarmat qaffakkiartuinnarsimavoq. Maannakkorpiaq 200 millionit missaannik akeqassaaq, tamatumalu kingunerissavaa ukiuni tulliuttuni 30-ni ineqarnermut akiliutigineqartussat 300 millionit sinneqassammata. Kialluunniillu qulakkeerlugu oqaatigisinnaanngilaa akisunerulissanngitsoq.

Maanna illutarineqartut iluarsaannissaat akikinneerarsuussaaq Demokratillu isaannit isigalugu naammaginarnerussalluni. Inuiaqatigiit pisariaqartitaannut sanilliullugu Inatsisartut illussaannik sananermut 300 millioner kroninik amerlanerusunilluunniit atuinissaq naammaginangilaq.

Tamanna tunngavigalugu aningaasallu allarpassuarnullu pitsaannerusunut atorluarneqarsinnaammata siunnersuut itigartinneqassasoq Demokratinit kaammattuutigineqarpoq.

Ataatsimiitaliani ikinnerussuteqartut qulaani taaneqartut tamanna tunngavigalugu siunnersuutip itigartinneqarnissaa inassutigaat.

Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu nalunaarneqartutut paasinnilluni ataatsimiititaliap matumuuna siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

L. E. Thomsen
(Siulittaasoq)

Kristen Jeremassen

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]